

Themanummer Tijdschrift voor Jeugd en Kinderrechten (TJK) 2026, issue 4: Vrije tijd en burgerschap bij Vlaamse en Brusselse kinderen en jongeren: Inclusie, participatie en solidariteit

Het nieuwe Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (JKP) duidt *samenleven in solidariteit* aan als één van de vier centrale beleidsprioriteiten. Deze beleidskeuze vertrekt vanuit de overtuiging dat een inclusieve en solidaire samenleving er een is waarin alle kinderen en jongeren, ongeacht hun sociale en culturele achtergrond of de context waarin ze opgroeien, reële kansen krijgen om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten, zich te engageren, elkaar te ontmoeten en zich als volwaardige burgers welkom, gehoord en betrokken te voelen.

Deze prioriteit raakt aan een aantal fundamentele rechten van kinderen en jongeren, waaronder het recht op non-discriminatie, het recht om gehoord te worden, de vrijheid van vereniging, het recht op vrije tijd en het recht op participatie en meningsuiting. Tegelijk sluit *samenleven in solidariteit* nauw aan bij andere beleidsprioriteiten uit het JKP. Zo onderstrepen tal van studies het belang van vrije tijd, ontmoeting en engagement voor het welbevinden van jongeren (prioriteit *Goed in je vel*), en zijn er evidente verbanden met vraagstukken rond publieke ruimte en klimaat (prioriteit *Ruimte om jong te zijn*).

Tegen deze achtergrond nodigt het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) met dit themanummer onderzoekers uit om bij te dragen aan het wetenschappelijk debat over de rol, betekenis, vormgeving en voorwaarden van vrije tijd, engagement, solidariteit en burgerschap bij kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel. We verwelkomen zowel empirische als theoretische bijdragen die inzichten bieden en kritisch reflecteren over (inclusie, toegankelijkheid en ongelijkheid binnen) vrije tijd, jeugdwerk en verenigingsleven en over verschillende vormen van solidariteit, engagement en participatie, zowel informeel als formeel.

Bijzondere aandacht gaat uit naar, maar is niet beperkt tot, bijdragen rond volgende thema's:

- Inclusie en toegankelijkheid in het jeugdwerk, verenigingsleven en de vrije tijd van kinderen en jongeren
- Formele en informele vormen van jongerenengagement en solidariteit
- Burgerschap en burgerschapsvorming bij kinderen en jongeren
- Participatie van kinderen en jongeren in beleid, organisaties en (lokale) besluitvorming
- Politieke actie en activisme bij jongeren
- ...

Ook bijdragen die expliciet de verbanden leggen tussen de vrije tijd, het engagement, en burgerschap van kinderen en jongeren enerzijds en andere aspecten van hun leefwereld anderzijds, zijn van harte welkom.

Praktisch

Gasteditoren van het special issue: Susan Lagaert – Susan.Lagaert@UGent.be (Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek, UGent) en Fien Pauwels – fien.pauwels@vub.be (BRISPO - Brussels Institute for Social and Population Studies, VUB).

Aantal en vorm van de bijdrages: we verwelkomen 4 tot 6 bijdrages, in lijn met de auteursrichtlijnen van het TJK (toegevoegd als bijlage onderaan). De meeste bijdrages nemen de vorm aan van een artikel. Eventueel neemt 1 bijdrage de vorm aan van een forumtekst.

- Een *artikel* is een grondige en systematische analyse van een jeugd- of kinderrechtergerelateerd thema en voldoet aan de wetenschappelijke criteria. Artikelen worden gekenmerkt door de focus op onderzoek in het domein van jeugd en kinderrechten, door onderbouwde analyses van praktijken inzake jeugd en kinderrechten of door hun bijdrage aan de theorievorming omtrent jeugd en kinderrechten. Per TJK-nummer is het mogelijk één bijdrage in een andere taal (Engels of Frans) op te nemen. Artikels hebben een omvang van ongeveer 5000 tot 7500 woorden.
- Een *forumtekst* is een opiniërende bijdrage, geschreven naar aanleiding van een actuele gebeurtenis of vanuit de ervaring van een bepaalde organisatie of individu. Forumteksten worden voornamelijk geschreven door praktijk- of beleidsmedewerkers. Forumteksten hebben een omvang van ongeveer 2000 tot 4000 woorden.

Timing: het themanummer is voorzien als 4de issue van het TJK (december 2026). Dit komt neer op volgende timing:

- T.e.m. **15 maart 2026** kan men het **abstract** van de wetenschappelijke bijdrage of forumtekst doormailen naar de gasteditoren (Susan.Lagaert@UGent.be & Fien.Pauwels@vub.be) met het mailadres van de TJK-redactie (tjk@stekr.net) in kopie.
 - o U kan zeker eerder contact opnemen met de gasteditoren bij inhoudelijke vragen over het themanummer.
- Op **27 maart 2026** ontvangen bijdragers een reactie van de gasteditoren.
- De deadline voor het doorsturen van de **volledige bijdrage** naar de gasteditoren en TJK-redactie is **31 augustus 2026**, waarna het reviewproces start. Dit is een strikte deadline om de publicatie van het artikel niet in het gedrang te brengen.
 - o Er is een reviewprocedure o.b.v. double blind peer review (in beginsel één gastredactielid en één externe reviewer) waarbij uw bijdrage grondig wordt gelezen en geëvalueerd. Als resultaat van het reviewproces kan worden gevraagd de tekst bij te werken alvorens die gepubliceerd kan worden. U krijgt hierover **feedback uiterlijk tegen 9 oktober**. Uw (eventueel) herwerkte, definitieve bijdrage wordt dan verwacht **uiterlijk tegen 23 oktober**.

Bijlage: auteursrichtlijnen TJK

Beste auteur

U engageerde zich om een bijdrage te schrijven voor TJK, waarvoor hartelijk dank. Hieronder vindt u enkele richtlijnen die kunnen dienen als leidraad om uw bijdrage vorm te geven. We willen in de bijdragen voor het tijdschrift streven naar een zo groot mogelijke eenvormigheid, om het redactiewerk tot een minimum te kunnen beperken en zodoende de publicatie van het nummer op tijd rond te krijgen. Met het oog op het behouden van de kwaliteitsnorm van het tijdschrift wil ik dan ook in het bijzonder wijzen op de hier gevraagde gehanteerde verwijzingen (punt 3.3 referentiestijl). We wijzen hierbij ook op de recent gewijzigde verwijzingsregels voor de juridische verwijzingen en afkortingen (V&A).

Hartelijke groeten

Rozelien Van Erdeghem

Redactiesecretaris TJK

Algemene richtlijnen voor de auteurs

- Uw bijdrage bedraagt
 - Artikel: 5000 - 7500 woorden (inclusief referenties)
 - Forumtekst: 2000 - 4000 woorden (inclusief referenties)
 - Boekbespreking: max. 2000 woorden (inclusief referenties)
- Gelieve voor een *artikel* een abstract te bezorgen (maximum 200 woorden) in het Nederlands en in het Engels. Het redactiesecretariaat zorgt voor nazicht hiervan.
- De bijdrage wordt uitgewerkt in *een sjabloon*. De redactiesecretaris bezorgt het sjabloon aan de auteur.
- Om de *anonimiteit* van de bijdrage te garanderen worden er in het sjabloon voor de bijdrage verschillende onderdelen opgenomen:
 - Een voorblad bevat identificeerbare gegevens.
 - De naam van de auteur(s) en bijbehorende personalia van de auteur.
 - Hier wordt ook in de mogelijkheid voorzien voor informatie over bedankingen, financiering, begeleidende verklaring auteur, belangenconflicten en een goedkeuring door de ethische commissie.
 - Het gebruik of de verwerking van de bijdrage in een ander(stalig) tijdschrift.

- Of de bijdrage reeds ergens op een forum publiek toegankelijk werd gemaakt (bv. op een website, presentatie op een studiedag ...) of indien er plannen zouden zijn in die richting, gelieve ons hiervan op de hoogte te willen brengen.
- De tekst van de bijdrage.
 - De tekst is anoniem. Elke persoonlijke verwijzing naar de auteur in de tekst zelf dient te worden verwijderd. Let hierbij ook op verwijzingen naar eigen publicaties.
 - Om de anonimiteit te garanderen, is het sjabloon geanonimiseerd volgens [de richtlijnen van Microsoft](#). U kan dit nog eens nagaan voordat u de tekst indient.
- Gelieve aandacht te hebben voor de [richtlijnen genderbewust taalgebruik](#) van de Taalunie.

Redactionele richtlijnen

3.1. Lettertype, interlinie, nieuwe alinea's

Gebruik lettertype Times New Roman 11.

Interlinie 1,5.

Een nieuwe alinea (paragraaf) wordt begonnen met een insprong (tab); er wordt geen extra witruimte gelaten tussen twee alinea's.

3.2. Nummering

De inleiding wordt niet genummerd, hoofdstukken en deelhoofdstukken worden genummerd volgens het volgend systeem (maar bij voorkeur niet meer dan drie niveaus):

1. Maatschappelijke kwetsbaarheid
 - 1.1. De theorie van maatschappelijke kwetsbaarheid
 - 1.1.1. Leefdomeinen
 - A. School

3.3. Referentiestijl

Inleiding

De gebruikte referentiestijl die TJK hanteert is deze volgens het APA-systeem (auteur-jaartal-pagina) in de tekst en de volledige referentie in de bibliografie aan het einde van de tekst). APA wordt gebruikt in combinatie met de verwijzingsmethode van de interuniversitaire Commissie Juridische Verwijzingen en Afkortingen (V&A). Deze laatste wordt enkel gebruikt voor juridische bronnen, behalve rechtsleer (waarnaar volgens APA wordt verwezen).

Alle verwijzingen, behalve naar wetgeving en rechtspraak: APA normen

Verwijzingen in de tekst

Literatuurverwijzingen gebeuren in de tekst en niet in voetnoot. Citeerwijze (Davies, 1994: 53; Raes, 2000; Davies & Burms, 2004) bij voorkeur op het einde van een zin (na het leesteken). Als naar een specifieke passage wordt verwezen of na een citaat, wordt steeds het paginanummer toegevoegd. Als naar een volledige bijdrage of boek wordt verwezen, wordt geen paginanummer toegevoegd.

Bijvoorbeeld:

Om deze agenda te realiseren ontwikkelde de kinderrechtenbeweging vier belangrijke strategieën: belangenbehartiging, studie van het kind, zelforganisatie van kinderen en netwerkontwikkeling (Verhellen, 2000).

Volgens verscheidene auteurs is de opkomst van het rechtendenken een problematisch gegeven (Davies, 1994: 53; Raes, 2000).

Of

Raes (2000) stelt dat...

Vanaf meer dan twee auteurs wordt enkel de naam van de eerste auteur vermeld gevolgd door et al.

Literatuurlijst aan het einde van de tekst

Achteraan de bijdrage komt een volledige literatuurlijst (onder de kop: '**Referenties**') van *vermelde* werken, alfabetisch gerangschikt volgens de APA normen.

Boek:

Archard, D. (2004). *Children: Rights and childhood* (2nd ed.). Londen, New York: Routledge.

Krause, K.-L., Bochner, S., & Duchesne, S. (2006). *Educational Psychology for Teaching and Learning* (2nd ed.) South Melbourne, Vic., Australia: Thomson.

Hoofdstuk uit een boek:

Cantwell, N. (2011). Are Children's Rights still Human? In A. Invernizzi & J. Williams (Eds.), *The Human Rights of Children. From Visions to Implementation* (pp. 37-59). Farnham, Burlington: Ashgate.

Tijdschriftartikel:

Cornock, M., & Montgomery, H. (2011). Children's rights in and out of the womb. *International Journal of Children's Rights*, 19(1), 3-19.

Hohepa, M., Schofield, G., & Kolt, G.S. (2006). Physical activity: What do high school students think? *Journal of Adolescent Health*, 39(3), 328-336.

Krantenartikel:

Havelaar, R. (2006, 13 december). Student leert minder uren omdat hij werkt. *De Morgen*, p. 13.

Verwijzen naar beleidsdocumenten:

Federale Regering (2001). *Beleidsnota van de Federale Regering in verband met de drugproblematiek*. Brussel: Federale Regering.

Vlaamse Regering (2004). *Beleidsnota 2004-2009, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*. Brussel: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Internetbron

Internet (z.d.). Geraadpleegd op 25 februari 2009, van <http://wikipedia.org/wiki/Internet>

Niet gepubliceerde bron

Rover, B. (2007). *Ombudsfuncties in de gezondheidszorg*. Ongepubliceerde scriptie tot het behalen van de graad van master in de criminologie. Gent: Universiteit Gent.

Verwijzingen naar wetgeving: V & A

De V&A zoals aangepast in het najaar van 2024 is te gebruiken: <https://vena.be>.

Verwijs in voetnoot naar de betreffende wetgeving (formele wetten, maar ook KB's, ministeriële omzendbrieven, een Aanbeveling van de Raad van Europa enz.).

Basiswetgeving (p. 13 handleiding V&A)

Voor een wet of besluit waarnaar vaak wordt verwezen, volstaat het om te verwijzen naar het artikel en het opschrift.

Bijvoorbeeld:

Art. 22 Gw.

Interne normen (p. 14 handleiding V&A)

Verwijzing naar interne normen gebeurt als volgt: Art. Aard van de tekst + orgaan + datum + rest van het opschrift, vindplaats, eventueel pagina.

Bijvoorbeeld:

In België worden de persoonlijke gegevens beschermd bij wet.¹

Internationale en Europese normen (p. 16 handleiding V&A)

De verwijzing naar internationale en Europese wetgeving (verdragen/akten, besluiten van internationale organisaties en rechtshandelingen van de EU) ziet er zo uit:

Art. Aard van de tekst + nummer + orgaan + datum + rest van het opschrift, vindplaats (pagina, ELI).

Bijvoorbeeld:

Concluding Observations: Belgium van VN-Comité voor de Rechten van het Kind van 18 juni 2010, CRC/C/BEL/CO/3-4.

Art. 3 Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht van 23 mei 1969, BS 25 december 1993, 28.706.

Verwijzingen naar rechtspraak: V & A

(p. 26 handleiding V&A)

¹ Wet 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, BS 5 september 2018.

De verwijzing in de voetnoot naar Belgische, Europese, internationale en buitenlandse rechtspraak ziet er zo uit: Rechterlijke instantie + datum, nummer en/of ECLI eventueel aan te vullen met, 'naam van de partijen of benaming van de zaak', (afgekorte) Tijdschrifttitel jaargang/afleveringsnummer, beginpagina, URL, conclusie of noot.

Bijvoorbeeld:

Op 9 oktober 2024² oordeelde het Hof van Cassatie dat in bijzondere omstandigheden het mogelijk is dat de minderjarige niet zelf verschijnt voor de jeugdrechtbank in een zaak van gerechtelijke jeugdhulp, maar wordt vertegenwoordigd door de advocaat.

Bibliografie

Er wordt een bibliografie toegevoegd aan het einde van de bijdrage. Bij het rangschikken van verwijzingen in de bibliografie moet de hiërarchie van de rechtsbronnen worden geëerbiedigd.

- In de bibliografie wordt altijd verwezen naar het volledige opschrift van de wetgeving.
- Naar rechtspraak wordt op dezelfde manier verwezen in de bibliografie als in de voetnoot.

3.4. Citeren

Een citaat wordt tussen “ ” gezet en het paginanummer wordt aan de referentie toegevoegd.

Bijvoorbeeld:

“De eerste stap die je neemt is in feite een probleem- en situatieanalyse” (Mighelbrinck, 2000: 68.) en we houden dan ook rekening met ...

Of:

Mighelbrinck (2000: 68) zegt “De eerste stap die je neemt is in feite een probleem- en situatieanalyse” en we ...

3.5. Voetnoten in plaats van eindnoten gebruiken

In de tekst wordt het nummer van de voetnoot *na* het leesteken geplaatst.

² Cass. 9 oktober 2024, P.24.1198.F.

of

Cass. 9 oktober 2024, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20242009.2F.15.

Bijvoorbeeld:

Er werd echter onvoldoende rekening gehouden met de invloed van school op sociale uitsluiting.³ Dit had tot gevolg dat ...

3.6. Afkortingen

Vermijd afkortingen in de lopende tekst.

Indien termen worden afgekort, wordt de eerste keer vermeld: (hierna: ...).

Bijvoorbeeld:

Een Centrum voor algemeen welzijnswerk (hierna: CAW) ...

3.7. Anderstalige termen

Cursief is voor woorden in een vreemde taal.

Bijvoorbeeld:

Typerend voor het Kinderrechtenverdrag is dat het niet alleen verplichtingen oplegt aan staten ten aanzien van kinderen, maar dat het ook rekening houdt met een derde categorie: de zogenaamde *caregivers*, zij die instaan voor de zorg van het kind.

3.8. Woorden accentueren

De ‘enkele aanhalingstekens’ zijn bedoeld om zaken te accentueren.

Bijvoorbeeld:

Hij stelt dat sociaal werk niet per definitie ‘sociaal’ werk is.

³ In de jaren 2004 en 2005 werd door de verschillende vakbonden actie gevoerd voor ...

3.9. Vet en onderstrepen

Er worden geen woorden of delen van zinnen in het vet geplaatst of onderstreept.

3.10. Cijfers en getallen

Tot en met negen voluit, vervolgens in cijfervorm.

Bijvoorbeeld:

“In niet minder dan negen justitiehuisen is er nu een coördinator ...”. “In de 34 gevangenissen die ons land telt, ...”.

3.11. Grafiek en tabellen

Figuren en grafieken worden in een apart worddocument afgeleverd, genummerd (figuur 1, figuur 2, tabel 1 ...) en met een onderschrift (bv. Tabel 1: Het aantal nieuwe mandaten autonome werkstraf in het jaar 2007). In het manuscript zelf plaats je enkel het onderschrift tussen twee witregels op de plaats waar de desbetreffende tabel of grafiek moet komen.